

Essee

**"Kas massiimmigratsioon rikastab või ohustab
Euroopat?"**

Marlen Harjo 12. K klass

Juhendaja: Sanne Haab

Vanalinna Hariduskolleegium

Maailm meie ümber on muutumas. See ei ole kindlasti loomulik, oodatud ega planeeritud muutus. Antud muutuse on tinginud poliitilised vastuolud ja sõjad. Iga riik ja seal olev poliitiline struktuur püüdleb oma tõe ja tõekspidamiste valguses parema tuleviku poole. Kuid igas riigis elavad ka inimesed, paraku sealgi, kus käib sõda. Kas neis riikides elavatel inimestel on valikuid ja millised valikud on meil?

Elu on õpetanud aastasade jooksul inimesi erinevalt toime tulema, mille kohta ajalugu toob meieni hulga näiteid. On neid, kes lahkuvad raskuste ja sõja korral oma kodumaalt, ja on neid, kes jäävad. Jäävad justkui elu ja surma kiuste, võitlema oma kodu, väärtuste ja rahvuse eest. Viimase aasta jooksul kogeme aga Euroopas elades uut nähtust: massiimmigratsiooni. Mis see on ja miks see on seotud Euroopaga - ühiskonnaga, kus demokraatlike väärtuste valguses peaks olema hea ja turvaline elada?

Selle olukorra tekitavad inimesed Lähis-Idast ja Aafrikast, kes seal toimuvate sõdade ja vaesuse tõttu oma kodust, perest ja riigist lahkuvad. Kuid kuhu nad lähevad, miks nad ei võitle oma väärtuste ja tõekspidamiste eest? Ikka Euroopasse, kõikide võimaluste maale, sest siin on hea turvaline ning mugav elada. Ühelt poolt on Euroopa oma demokraatiaga tekitanud maailmas olukorra, vastasseisu – mille tulemusel sõjad neis piirkondades ka toimuvad. Tänapäevane massiimmigratsioon on aga tekitanud Euroopas situatsiooni, kus siia kuuluvad riigid ei tule enam saabuva inimvooluga toime. Ühtäkki on väga palju eespool nimetatud riikide elanikke soovimas elada just Euroopas. Need inimesed põgenevad sõja ja vaesuse eest, lootes kindlale ja turvalisele elule ning edule. Eelkõige aga sellele, et olla elus ja kaitstud. Kuid paraku on tegu erinevate rasside ja rahvustega, kel omad soovid, tahtmised ja ootused. Mulle tundub, et soovidega kaasnevad ka nõudmised, sest nemad tahavad just nii ja mitte teisiti. Kas me oleme ühiskonnana valmis mõistma massidena siia saabuvaid inimesi või saab meist võitu ignorantsus ja naiivsus? Kirjutasin *saabuvaid* just selle pärast, et kõik tulijad ei ole mitte sõjapõgenikud ja vaesuses elavad inimesed, vaid nende hulgas on inimkaubanduse ohvreid, mugavus- või majanduspagulasi jne.

Ühest vastust teema püstitusele ei olegi. Me ei tea, mida see olukord tegelikkuses meile kaasa toob. Täna näeme üksnes seda, mida vahendavad meile ajakirjandus ja poliitikud. Sageli on need teated esitatud hirmutavas ja negatiivses võtmes, eriti just Eesti meedias. Lääne ajakirjandus püüab kajastada ka teist, humaansemat poolt.

Samas me unustame, mida ajalugu on meile õpetanud. Jah, ka meie esiisad läksid sõja jalust paremat elu otsima, kuid nad suundusid sama rassi, kultuuri ja usuga ühiskonda. Siin ongi

esimene suurem ohukoht massiimmigratsiooniga seotult Euroopas. Arvan, et need sajad tuhanded põgenikud ei adu ka ise, kuhu nad tulevad või satuvad. Nad ei tea, kui raske on sulanduda siia kultuuri, kliimasse ja demokraatlikku keskkonda. Kuid kas nad seda tahavadki?

Mul on tunne, et nende arusaam seisneb selles, et meie peame olema valmis muutuma. Nende usk ja tõekspidamised, väärtused ja kultuur on meie omast väga erinevad. Olgu selleks suhtumine naistesse, haridusse või usku. Üks Taanis elav islamiusu imaam on öelnud ajakirjanduses, et demokraatia ja islamiusk ei käi kokku. Aga enamus pagulasi, kes saabuvad massiimmigratsiooni tulemusel Euroopasse, on just islamiusku. Pagulased tulevad ühiskonnast, kus riigi seadustest ülimald on nende ususeadused. Ja viimased kindlasti meie ühiskonda ei sobi, sest need ei tunnista enda kõrval teisi usundeid - sellest ka nende „pühad sõjad“. Hästi iseloomustab seda olukord, kus Ungari pagulaskeskustes toitu maha visati: põgenikud ütlesid, et nad ei saa olla kindlad, mida söövad ja kuidas see liha on toodetud. Samasse kategooriasse kuulub Soome pagulaskeskuses toidu vastu protestimine põhjendusega, et see pole maitsev, ei sisalda maitseaineid jne. Siin näen ma ohtu meie demokraatlikele väärtustele ja tõekspidamistele: kui ei meeldi, nõuame, ja kõik käib suure kisa ja sõimuga.

Teise varjuküljena tajun ma ohtu Euroopas elavatele rahvustele. Islamiusulised on järeltulijate mõttes väga viljakad ja harjunud elama kogukonnana. Seda sajandite vältel kujunenud kultuuri ei suuda Euroopa ühiskond muuta oma raha ja tolerantsusega iialgi. Ükskõik kui laiali me neid Euroopas ei paiguta, koondub see kogukond ikkagi, nii nagu neile meeldib. Seda oleme kogenud paari aasta jooksul Rootsis, Taanis, ka Pariisis, kus näeme, et nad elavad koos linnajagudes kogukonnana ja ei suuda integreeruda meie ühiskonda, ja mulle tundub, et nad ei tahagi, sest nad ei vaja selle riigi keelt, ei taha saada head haridust ja teha tööd, neile meeldib olla niisama. Näiteks saab tuua ka Saksamaal oleva türklaste kogukonna, kes samuti on loonud endale eraldi linnaosad, seal on oma kultuur, nn oma seadused, töökohad, ärid jne. Türklased tulevad oma keelega toime, kuid eelkõige omas keskkonnas.

Tõepoolest, Saksamaa on hädas ühiskondlikke norme eirava türklaste kogukonnaga. Me teame, et islamikultuuris pole naistel sõnaõigust, tööl nad käia ei tohi, sealt meile töökäsi juurde ei tule. Me oleme ise oma demokraatliku poliitikaga loonud võimaluse, et saab ka teisiti, ja seetõttu süüdistavad immigrandid enda probleemides eeskätt ühiskonda, riiki, kus nad elavad. Elades suure kogukonnana ei olegi neil vaja osata keelt ja teha tööd, sest kultuurist tulenevalt on kogukond toetav ja aitame ka meie oma toetuste ja hüvedega. Jah, on ka nende inimeste seas erandeid, kes püüdvad kõrgemale, kuid kui igapäevaelu toimib suure

kogukonna ja kultuuriruumina, siis muutuseid ja integreerumist ei tule, ükskõik kui palju me sellesse Euroopas ei panusta.

Iseloomulik näide pärineb ka meie enda Eesti ajaloost, kus meie ühiskonnas elab aastakümneid rahvus, kes ei räägi meie keelt, on teistsuguste ühiskondlike normidega ja kogukonnana ühtses keeleruumis elades tuleb toime. Siin me räägime ju ka integreerumisest ja kaasamisest, kuid elu on näidanud, et sageli kurtidele kõrvadele – ei taha nad õppida meie keelt, kultuuri jne. Kui me pole suutnud samast rassist ja sarnase usu ja kultuurinormidega inimesi enda ühiskonda integreerida, siis kuidas me tuleme toime teise rassi, kultuuri ja usupõhimõtetega inimestega? Ma ei usu, et täna on siin ühiskonnas kellelgi need tarkused ja vastused olemas.

Kolmanda ohuna näen julgeoluküsimust. Viimaste aastate immigrantide väljaastumised Euroopas on näidanud, et me ei oska erinevaid kultuure mõista ja neid integreerida, ei oska õpetada teisi meie väärtustest ja demokraatiast lugu pidama. Massiimmigratsiooni raames ei tea me, kes on need inimesed, kes siia tegelikult saabuvad, ja miks just Euroopasse ja mitte sama usu ja kultuuriruumiga maadesse. Kas need on majanduspagulased, sõjapõgenikud, terroristid? Oleme me ikka kindlad, et oskame teha kindlaks inimest, tema tausta. Kust saame vajaliku info? Kas see info on ka tõene ja millele see tugineb? Selles osas on küsimusi väga palju. Ei tule ju immigratsiooni raames sõja jalust inimesed, dokumendid näpus, ja kui tulevadki, siis kas need dokumendid on ka ehtsad, kui teame, kuidas sealses kultuuriruumis asju aetakse ja milline on korrupsioon. Minul on küll küsimus, kes nad on ja kas nad on ikka samad inimesed, kelleks ennast nimetavad, või on nad hoopis ISIS-e terrorirühmituse liikmed ja meie rahulik ning turvaline ühiskond saab rikutud terroriaktide ja hirmu tõttu.

Ent ei ole olemas ainult ohud, on kindlasti ka rikastav pool, kui seda osata ja tahta näha. Euroopa on vananev ühiskond, meil on madal sündivus ja see ei taga pikas perspektiivis Euroopa jätkusuutlikku arengut. Selleks, et oleksime jätkusuutlikud ja meil oleks taastootlus ja majanduskasv, vajame juba täna Euroopasse ja ka Eestisse juurde suuremas hulgas töökäsi. Selle abil saaksime pidurdada majandusseisakut ja arendada majandust. Me oleme maailmale andnud sõnumi, et ootame Euroopasse haritud ja töökaid inimesi ning meil on puudu odavast tööjõust. Oleme üleliia koolitatud ja tööd valiv rahvas. Kuid miks me arvame, et seda tööd tahavad teha immigrandid palga eest, millest meile endale ei piisa? Ja kui palju on nende seas spetsialiste: arste, insenere, elektrikuid, pagareid? OECD raport paneb aga ka siinkohal mind mõtlema, sest toob välja, et majandus- ja fiskaaltulu on kõrge immigratsiooni puhul praktiliselt null. Seda teadmist me täna eirame, sest nii poleks meil justkui rikastavaid näiteid.

Kogu meie elutähtis infrastruktuur ja ka majandus on massiimmigratsiooni korral liiga suure surve all. Ja me ju teame, et madalapalgaliste töötasud aina langevad ja üha enam Euroopa enda kodanikke jääb massiimmigratsiooni tulemusel ka töötuks. Õeldakse, et kõigi tagajärgedega tegelemine ei ole võimalik või nõuab see liiga kõrget hinda. Milline saab olema tegelik hind, me täna veel ei tea.

Noore inimesena usun siiski, et erinevus rikastab. Erinev kultuuride koosmõju, kuid seda üksnes mõistlikkuse piirides, arendab meid kõiki. Oluline on olla empaatiline ja mõista, miks üks või teine inimene teeb täna teatud valikuid eesmärgiga lihtsalt elada, elada Euroopas. Demokraatlike väärtuste hulka kuulub ka kaasatundmine ja hoolivus. Me aitame hätta sattunud inimest, st me peame nägema kõige selle keskmes eeskätt inimest. Kuid ometi ei saa ma lahti mõttest, et kui nad tahavad elada Euroopas meie keskel, siis miks nad tahavad elada ainult enda poolt valitud riikides ja linnades. Küsimusi on palju, kuid vastuseid vähe.

Usun, et ei mina ega keegi teine ei oska täna vastata kõikidele massiimmigratsiooniga seotud küsimustele, ja ka mina ei hakka valima pooli. Teotahtelise ja ellu astuva noorena pole ma leidnud antud teemat käsitledes oma küsimustele lahendusi ka tänaste poliitikute otsustest, ega saanud vastuseid põgenikega seotud teleklippidest. Mind on kasvatatud hoolivaks ja empaatiliseks inimeseks, et oskaksin näha ja tajuda ning mõista rohkemat, kui esmapilgul tundub, sest maailm on suur ja avatud. Minu jaoks on täna ainuke küsimus selles, kas me ikka siin Euroopas ja Eestis kõigiks muutusteks valmis oleme. Polariseerumise protsessis ei tohi me unustada iseend, oma rahvust ja inimesi, kes täna meie endi ühiskonnas abi vajavad. Ajalugu on aastasadade jooksul õpetanud, et kui immigrantide arv on liiga suur ning kui muutused toimuvad liiga kiiresti, ei ole võimalik hoida elus sidusat ühiskonnakorraldust, kuid millegipärast me täna ei räägi sellest, vaid loodame, et asjad lahenevad iseenesest. Põgenikud Euroopas on reaalsus, kuid selle lahendamiseks pole mõtet meil, eestlastel, kiigata Euroopa poole. Me peame oma talupojatarkusega vaatama, mida ajalugu on meile õpetanud, millise kogemuse andnud, et luua Eestis toimiv ja oma ühiskonnale sobiv integratsioonipoliitika, ja alles siis saame hakata rääkima immigratsioonist.

Üks, mis on täna kindel, ma tahan ka tulevikus elada turvaliselt omal maal, soovin, et minu kõrval elavad inimesed austaks mind, minu usku, keelt ja kultuuri. Tahan elada Euroopas oma armsa rahva keskel, kus ka mõnekümne aasta pärast saab õppida ja rääkida emakeeles. Soovin ka edaspidi laulda oma rahvaga ühises keeles laulupidude ajal laulukaare all. Kui peale suurt massiimmigratsiooni Euroopas on see võimalik, siis alles usun, et oleme teinud midagi hästi.